

MAKTABGACHA TA`LIMDA OTA-ONALAR BILAN HAMKORLIKNING AHAMIYATI.

Muxtorova Madinabonu Alisherovna

G`ijduvon pedagogika kolleji maxsus fan o`qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10536176>

Annotatsiya. Ushbu maqolada maktabgacha ta`lim sohasida ota-onalarning roli va ahamiyati haqida ma`lumot berishga harakat qilidim. Har qanday bolani tarbiyalashda maktabgacha ta`lim tashkilotlarining ahamiyati juda yuqori. Ammo faqatgina maktabgacha ta`lim tashkilotlari emas ota-onalar ham o`z bolasiga ma`suldir. Agar ota-onalar maktabgacha ta`lim tashkiloti tarbiyachilari bilan birgalikda, hamkorlikda ish yuritsalar, tarbiyalanuvchining tarbiyasida ham, bilim olish darajasida ham ko`plab ijobiy o`zgarishlar bo`lardi.

Kalit so`zlar: Ota-onalar bilan hamkorlik, tarbiyalanuvchi, tarbiyachi.

THE IMPORTANCE OF COOPERATION WITH PARENTS IN PRESCHOOL EDUCATION.

Abstract. In this article, I tried to provide information about the role and importance of parents in the field of preschool education. The importance of preschool education organizations in raising any child is very high. But not only preschool education organizations, but also parents for their children. is responsible. If the parents work together with the educators of the preschool education organization, there would be many positive changes in the upbringing of the student and the level of education.

Key words: cooperation with parents, pupil, educator.

ЗНАЧЕНИЕ СОТРУДНИЧЕСТВА С РОДИТЕЛЯМИ В ДОШКОЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ.

Аннотация. В этой статье я постарался предоставить информацию о роли и значении родителей в сфере дошкольного образования. Значение организаций дошкольного образования в воспитании любого ребенка очень велико. Но не только организаций дошкольного образования, но и родителей своих детей. Ответственность. Если родители будут работать вместе с воспитателями дошкольной образовательной организации, произойдет много положительных изменений в воспитании воспитанника и уровне образования.

Ключевые слова: сотрудничество с родителями, воспитанником, педагогом.

KIRISH.

Hozirda mamalakatimiz tobora rivojlanib bormoqda. Prezidentimiz tomonidan Prezidentimiz tomonidan Yangi O`zbekiston g`oyasining qo`yilgani buning yaqqol dalilidir.

Yurtimizda ko`pdan-ko`p islohotlar amalga oshirilmoqda. Ayniqsa maktabgacha ta`lim tashkilotlari qurilishi va yanada takomillashishi uchun ko`plab ishlar amalga oshirildi va hali-hanuz amalga oshirilmoqda. Bu islohotlardan yagona maqsad nihoyatda yetuk va salohiyatli bolalar tarbiyalash va ulg`aytirishdir. Ammo bu ishlarni faqat va faqat tarbiyachilar yoki maktabgacha ta`lim tashkiloti amalga oshirolmaydi. Bu jarayonda ota-onalar ham birdek mas`uldirlar.

Oila va bolalar bogʻchasi bizning kelajagimizning asosini tashkil etadigan ikkita jamoat institutidir, lekin koʻpincha ular bir-birini tinglash va tushunish uchun har doim ham oʻzaro tushunish, xushmuomalalik, sabr-toqatga ega boʻlmaydilar. Oila va bolalar bogʻchasi oʻrtasidagi tushunmovchilik bolaga koʻproq bogʻliq. Hech kimga sir emaski, koʻpgina ota-onalar faqat bolaning ovqatlanishi bilan qiziqishadi, ular bolalar bogʻchasi bu ota-onalar ish paytida faqat bolalarni boqadigan joy deb hisoblashadi. Shu sababli tarbiyachi hamda oʻqituvchilar, koʻpincha ota-onalar bilan oʻzaro munosabatlarda katta qiyinchiliklarga duch kelishlari ham hech birimizga sir emas.

Tarbiyachilar va ota-onalar, umuman olganda, uy va MTM, ota-ona va oʻqituvchi oʻrtasida ijobiy, qoʻllab-quvvatlovchi va ochiq munosabatlar zarur. Bundan tashqari, tadqiqotlar shuni koʻrsatdiki, ota-onalar ishtiroki va ota-onalar va oʻqituvchilarning muvaffaqiyatli hamkorligi oʻqituvchilar uchun taʼlim natijalarini yaxshilaydi. Maqolada ham talim-tarbiya jarayonida MTM bilan ota-ona hamkorligidagi faoliyat va uning natijalari tahlil qilinadi.

Ota-onalar taʼlimning muhim sheriklaridir. Ular farzandlarining taʼlimga boʻlgan munosabatiga bevosita taʼsir qiladi va uyda bolaning oʻqib oʻrganishi uchun sharoit hozirlaydi.

Ota-ona, uy va MTM oʻrtasida taʼlim-tarbiya jarayonida oʻzaro hamkorlikda ishlashlari zarur. Ota-onalarni taʼlim-tarbiya jarayonlariga jalb qilish siyosati ota-onalarni sherik sifatida qabul qilganda va ularda oʻzaro hurmat asosida MTMga oʻzlarining hissalarini qoʻshishlari uchun zarur boʻlgan yordamni hisobga olgan holda tarbiyalanuvchilarning yutuqlari va muvaffaqiyatlarining oshishini tan olishadi. MTM da ijobiy iqlimni yaratish uchun quyidagi vazifalarni amalga oshirish lozim:

Oʻqituvchilar va tarbiyachilar MTM va oilalar oʻrtasidagi oʻzaro aloqalarni ragʻbatlantiradi va qoʻllab-quvvatlaydi;

Barchaga birdek hurmat bilan munosabatda boʻlinadi;

MTM ichki muhitda jamoatchilik va gʻamxoʻr munosabatlar hissini rivojlantiradi.

Ota-onalar muntazam ravishda MTM faoliyatiga jalb qilinadi;

Ota-onalar va oʻqituvchilar oʻrtasidagi munosabatlarga nisbatan ota-onalar va oʻqituvchilar jamoasining quyidagi xususiyatlarini aniqlaydi: Taʼlim tashkiloti ota-onalar bilan uchrashishga va ularning fikrlarini tinglashga vaqt ajratishlari lozim; Har bir insonga oʻz fikrlarini bildirishga va takliflar berishga ijozat berilishi lozim; Muammolarni oʻzaro hal qilishni ragʻbatlantiradigan tarzda kelishmovchiliklarga toʻgʻri yondashuvni tanlash lozim. Qarama-qarshiliklar mavjud boʻlganda yoki qiyin vaziyatga javob topilmaganda, boshqa umumiy bir fikrga kelishilishi lozim;

MTM bilan ota-onalarning oʻzaro munosabatlari haqida gap ketganida, umumiy muammolar orasida quyidagilar mavjud:

1. Farzandining notoʻgʻri hatti-harakatlariga toqat qila olmaydigan ota-onalar (ayniqsa oʻqituvchi oldida);

2. MTM faoliyati va targʻibotlari bilan hamkorlik qilmaydigan ota-onalar;

3. Farzandidan katta umidvor boʻlgan va farzandining chegaralarini qabul qila olmaydigan ota-onalar, bolani oʻzini yomon tutishiga olib keladi;

Tarbiyalanuvchilarning ota-onalari haqida gap ketganda, umumiy muammolar orasida quyidagilar mavjud:

a) Afsuski, bazida ota-onalar farzandining muvaffaqiyatga erishishida ularning ularning doimiy ko'magi zarurligini tushunmaydilar;

b) Ular o'z farzandlariga eng yaxshi o'qituvchi bo'lishlari mumkinligini bilishmaydi.

Tarbiyalanuvchilarning kelajagi uchun bu borada ota-onalarning tushunchalarini oshirish uchun biron chora toppish lozim. Ko'pgina hollarda, ota-onalar farzandiga yomonroq baho qo'ygan o'qituvchiga o'z farzandini ko'proq narsaga loyiq deb da'vo qilish uchun tez-tez ta'lim maskaniga kelishadi.

Eng yomoni, ota-onalar farzandlarining noto'g'ri hattiharakatlari tufayli chaqirilganda ota-ona o'zini maqtaydi. Farzandining noto'g'ri hatti-harakatlarini to'g'irlash uchun o'qituvchi bilan hamkorlik qilish o'rniga, ular hatto farzandining qilmishini to'g'ri ekanligini va bu haqda tashvishlanadigan hech narsa yo'qligini tasdiqlaydilar. Ushbu holatlar hozirgi kunda bir qadar odat tusiga kirib qolgandek go'yo va bu o'qituvchilarni tanlagan sohalarida ishtiyoqlarini yo'qotishiga olib keladigan stressga olib keladi. Maktabgacha ta'lim muassasalarida ota-onalar uchun vaqti-vaqti bilan trening, munozara, test, so'rovnomalar o'tkazib turilsa, ayniqsa maktab yoshidagi 6–7 yoshli bolalarni maktabga tayyorgarligini aniqlashda ota-onalar ishtirokida olib boriladigan har bir mashg'ulot farzandining nimaga qodir ekanini anglashiga yaqindan yordam beradi va bolalarni maktabga tayyorlashda oila a'zolarining mas'uliyati oshadi.

Ta'lim muassasalarida ota-onalar va tarbiyachilar bilan o'tkaziladigan har bir suhbat bolalarni maktabning ilk bosqichiga yengil qadam qo'yishida hamda sog'lom bola va sog'lom muhit sharoitini yaratishga imkon beradi. Treninglar maktabgacha ta'lim muassasa uslubchisi, maktabgacha tayyorlov guruhi tarbiyachisi va tarbiyalanuvchilari hamda ularning ota-onalari, boshlang'ich sinf o'qituvchilari ishtirokida o'tkazilishi bola rivojlanishida to'g'ri tashxis qo'yishga yordam beradi. Bola bilan oilada uyushtiriladigan suhbatlarning alohida ahamiyati bor.

Odob-axloq mavzusidagi bunday muloqotlar farzandlarning til ko'nikmalarini mustaqil tarzda qo'llashiga erishish zarurligini ko'rsatadi. Bunday oilaviy suhbatlar bolaning kundalik faoliyat hamda sayr-u sayohatlarida samarali natija berishi, shubhasiz. Bola yoshligidanoq, oiladan atrof-muhitdan ona tilini, adabiy talaffuz me'yorlariga binoan barcha tovush va so'zlarni aniq va tiniq talaffuz etib, so'z boyligini rivojlantirmog'i lozim.

Bola shaxsini shakllantirish, nutqini rivojlantirish borasida yo'l qo'yiladigan kamchiliklar ko'p uchrab turadi. Otaonalarning bolalarga beparvoligi, so'zlashganda nutq madaniyatiga ahamiyat bermasligi bola nutqining buzilishiga olib kelmoqda.

Xulosa qilib aytganda, oilada bolalar o'rtasidagi o'zaro munosabatlar tizimi birgalikda uyushtiriladigan o'yin, sayrlarda yuqori darajada shakllanadi. Bolalar nutq madaniyatini shakllantirishda oila a'zolari va tengdoshlari bilan bo'ladigan munosabatlar muhim rol o'ynaydi.

Tarbiya qanchalik erta boshlansa, hosili ham shuncha barvaqt ko'zga tashlanadi. Shuning uchun ota-onalar va ta'lim muassasalari tarbiyachilari hamda pedagoglarning vazifasi yosh avlodni aqlan yetuk, jismonan sog'lom, axloqan pok, barkamol inson qilib tarbiyalashdan iboratdir. Shuni ta'kidlash joizki, bola tarbiyasi bilan jiddiy shug'ullangan ota-onalarning farzandlari ta'lim muassasasida o'z imkoniyatlarini mashg'ulot jarayonida qiynalmasdan ko'rsata oladi. Oila va ta'lim muassasalarining o'zaro hamkorlik hamda hamjihatlikda ish olib borishlari bolani nafaqat jismoniy va aqliy jihatdan rivojlantiradi, balki uning ma'naviy shakllanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, oilada bolalar o'rtasidagi o'zaro munosabatlar tizimi birgalikda uyushtiriladigan o'yin, sayrlarda yuqori darajada shakllanadi. Bolalar nutq madaniyatini shakllantirishda oila a'zolari va tengdoshlari bilan bo'ladigan munosabatlar muhim rol o'ynaydi.

Tarbiya qanchalik erta boshlansa, hosili ham shuncha barvaqt ko'zga tashlanadi. Shuning uchun ota-onalar va ta'lim muassasalari tarbiyachilari hamda pedagoglarning vazifasi yosh avlodni aqlan yetuk, jismonan sog'lom, axloqan pok, barkamol inson qilib tarbiyalashdan iboratdir. Shuni ta'kidlash joizki, bola tarbiyasi bilan jiddiy shug'ullangan ota-onalarning farzandlari ta'lim muassasasida o'z imkoniyatlarini mashg'ulot jarayonida qiynalmasdan ko'rsata oladi. Oila va ta'lim muassasalarining o'zaro hamkorlik hamda hamjihatlikda ish olib borishlari bolani nafaqat jismoniy va aqliy jihatdan rivojlantiradi, balki uning ma'naviy shakllanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

REFERENCES

1. <https://cyberleninka.ru/article/n/ta-lim-tarbiyada-mtm-bilan-ota-ona-hamkorligi>
2. <https://cyberleninka.ru/article/n/mtm-bilan-ota-onalar-hamkorligining-samarali-usullari-maqsad-va-vazifalarining-asoslari>
3. Maktabgacha pedagogika [Matn] darslik / F.R.Qodirova -Xalqaro pedagogika Akademiyasining akademigi, professor, p.f.d.,Sh.Q-Toshpulatova - dotsent, N.M.Kayumova - dotsent, M.NA'zamova - Toshkent: Tafakkur nashriyoti, 2019. - 688 b.
4. <https://new.tdpu.uz/article/2113>
5. [file:///C:/Users/acer/Downloads/IRS1409%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/acer/Downloads/IRS1409%20(1).pdf)